

9

L Ö N N S N E M D A

sak nr. 275

i henhold til lov av 18.november 1955

i sak:

Skogårukets Arbeidsgiverforening

Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og
Norsk Skog- og Landarbeiderforbund.

Tariffrevisjon 1955.

Lønnsnemndas sammensetning

etter oppnevning av Kommunal- og Arbeidsdepartementet:

Sorenskriver Kai Knudsen - formann.

Forskningsjef Odd Aukrust.

Dommer Einar Moen.

Direktør Joh.Fr.Hansen.

Sekretær Parelius Mentsen.

Direktør Leif Braaten.

Forretningsfører Alfred Ljöner.

KOM.-ARB.D.-A.2

Kjennelse avsagt
2. desember 1955.

JIN 3024 24.DES.1955

Den 29. november 1955 holdt
Lønnsnemnda møte i Riksmeglings-
mannens lokaler i Oslo.

Til stede: Lønnsnemndas medlemmer.

For Skogbrukets Arbeidsgiverforening: disponent Terje Braaten,
skogeier Anders Braaten og sekretær J. Versted.

" Norsk Skog- og Landarbeiderforbund: Klaus Kjeldsrud.

Der ble fremlagt:

1. Brev av 22. november 1955 fra Kommunal- og Arbeidsdepartementet vedrørende oppnevning av nemndas medlemmer.

Kjeldsrud gjorde rede for saken på vegne av forbundet og arbeiderne og fremla

2. fremstilling med påstand og 4 bilag.

Terje Braaten fremstilte saken på vegne av Skogbrukets Arbeidsgiverforening og fremla

3. fremstilling med påstand og 4 bilag samt et referat av Ivar Samset: Hogstundersökelse i Norsk Granskog (Snödybdens virkning).

Partenes representanter fikk deretter anledning til å uttale seg.

Saken ble deretter opptatt til kjennelse.

Etter å ha drøftet saken i lukkede møter avsa Lønnsnemnda slik

K j e n n e l s e :

Overenskomsten mellom partene av 11. november 1954 ble oppsagt av forbundet i rett tid med forslag til ny avtale. Det krevet en generell forhøyelse av akkordsatsene og betalingen for timelönt arbeid og foreslo ellers endringer av en rekke

bestemmelser i overenskomsten. Arbeidsgiverforeningen sa derette også opp avtalen i rett tid til utløp 31. august 1955, og foreslo en prolongasjon av lønnsatsene med en del endringer av bestemmelsene ellers, blant annet et enklere lønssystem for hugst av tømmer.

Partene begynte forhandlingene 5. juli 1955 og ble etter hvert enige om en rekke spørsmål. Lønnskravene ble tatt opp til drøftelse i møte den 23. august og da det ikke oppnåddes enighet ble saken innbrakt for Riksmeglingsmannen. I møte den 24. august ble partene, etter henstilling fra Riksmeglingsmannen, enige om å forlenge den løpende overenskomst til 1. oktober, dog slik at for all hugst og kjøring med hest skulle den nye avtale gjelde fra 1. september. Riksmeglingsmannen fremsatte den 17. september et meglingsforslag som ble anbefalt vedtatt av begge parters forhandlere. Arbeidsgiverne vedtok forslaget, men det ble forkastet av arbeiderne med 2751 stemmer mot og 1832 for.

Da partene avga svar i møte den 6. oktober, ble meglingen gjenopptatt og Riksmeglingsmannen fremsatte samme dag et tilleggsforslag. Også dette ble anbefalt vedtatt av partenes forhandlere. Forbundet sendte forslaget til hvert enkelt av sine medlemmer. Også dette forslag ble vedtatt av arbeidsgiverne men forkastet av arbeiderne, denne gang med 6779 stemmer mot og 5218 for.

Forbundet gikk deretter til plassoppsigelse og varslet arbeidsstans fra 12. oktober. Etter henstilling fra Kommunal- og Arbeidsministeren ble arbeidsstansen utsatt, og ved lov av 18. november ble det bestemt at tvisten skulle avgjøres ved lønnsnemnd. Kommunal- og Arbeidsdepartementet oppnevnte den 22. november de medlemmer av Lönnsnemnda som er nevnt foran.

Under behandlingen for Lönnsnemnda er det opplyst at overenskomsten mellom Skogbrukets Arbeidsgiverforening og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund omfatter ca. 1160 arbeidsgivere (hvorav ca. 90 flötningsforeninger), og disse beskjeftiger år om annet ca. 17000 arbeidere. Overenskomsten omfatter alt arbeid i skogen, således hugst av tømmer, kubb og ved, fremdrift med hest, traktor, bil og flötning, samt skur på sager i skogdistriktene og stabling og lessing på sag- og stasjonstomter.

Den omfatter også kulturarbeid med grøfting, veg- og å-forbedringsarbeider m.v.

Overenskomsten har imidlertid virkning for langt flere arbeidsforhold enn hos de nevnte medlemmer av Skogbrukets Arbeidsgiverforening. Den danner norm for Norsk Skog- og Landarbeiderforbunds tariffavtaler med det offentlige skogvesen og med mange uorganiserte arbeidsgivere. Overenskomstens lønns- og arbeidsvilkår følges også av de fleste skogeiere som ikke har noen tariffavtale med sine arbeidere. Den alt vesentlige del av skogsdriften i landet betales etter denne overenskomst.

Skogsarbeid er, og vil også i tiden fremover være, sterkt sesongpreget. Det samlede antall huggere pr. 15/2 har variert i årenes løp mellom 31000 i 1947 og 23500 i 1955. Av kjørere har det antagelig vært mellom 6 og 8000 beskjeftiget. Videre har et stort antall arbeidere vært opptatt med skur og annen virksomhet. Det er ikke mulig å oppgi noe nøyaktig tall over det samlede antall arbeidere som vil bli berørt av skogbruksoverenskomsten i den kommende tariffperiode. Ved folketellingen i 1950 ble det oppgitt at det var ca. 39100 personer med skogsarbeid som ene-eller hovedyrke. Ca. 11000 av disse hadde et biyrke som i de fleste tilfelle har tilknytning til jordbruket. Dessuten var det ca. 18000 mann med skogsarbeid som biyrke. Det alt overveiende arbeid er hugst og kjøring. I flötning regnes det med at ca. 9500 mann er i beskjeftigelse år om annet men for de flestes vedkommende foregår dette arbeid bare fra noen dager til noen uker. Det antas at den samlede arbeidslønn i skogbruket vil ligge på et belöp omkring 300 millioner kroner i et år med normal avvirking.

Riksmeglingsmannens to forslag til ny overenskomst foreslo adskillige endringer av de generelle arbeidsbestemmelser. De vesentligste lønsmessige endringer gjelder satsen for hugst av merkningstømmer, som foreslås forhøyet fra kr.8.50 til kr. 9.15 pr. kbm., med samme stokketillegg som før. For Trøndela er det dog foreslått at tillegget pr. tre blir økt med 5 öre. For hugst av kubb, ved osv. vil dette forslaget gi et tillegg på 5 a 6%. For kjøring med hest er satsen for lunning økt fra kr. 3.85 til kr. 4.10 pr. kbm., for lessing fra kr.1.95 til kr.2.00 og for fremkjøring fra kr. 2.00 til kr. 2.15 pr.km. Betalingen for timelönt arbeid i skogen vil gå opp fra kr.3.35 til kr. 3.75 pr. time, timelönt arbeid i flötning får et

tillegg på 30 öre pr. time og i skur med fra 30 til 40 öre. Akkordsatsene for flötning vil bli ökt med 3% og for skur vil tillegget på akkordene ligge mellom 2,2 og 4,7% samt for tomtearbeid, lessing osv. med ca. 4,8%.

Norsk Skog- og Landarbeiderforbund har for Lönnsnemnda fremholdt at når meglingsforslaget ble forkastet, skyldtes det misnöye med akkordsatsene, som ble funnet for lave over hele linjen. Det gjelder særlig satsene for kjøring som hevdes å være for lave både i relasjon til tariffens satser for annet arbeid og hensyn tatt til forpriser og prisene for driftsmidler forövri. Det fremholdes at det er kostbart å holde hest og redskap under de nåværende forhold, og at det vel er grunn til å anta at forprisene vil stige ytterligere ut over vinteren på grunn av tørkeskaden i sommer. Mange av forbundets medlemmer har pekt på at tillegget for rotstokk under hugst og tre-tillegget i Tröndelagsfylkene er satt for lavt, og at det vil bli en forskyvning av det i dag gjeldende forhold når det gjelder betaling for grovt og smått tømme. Akkordsatsene for skur er blitt sterkt kritisert, og det er misnöye med at det ikke er gitt en lignende bestemmelse om snötillegg under hugst som den Riksmeglingsmannen har foreslått for kjøring.

Forbundet har nedlagt påstand om at Riksmeglingsmannens to forslag skal gjøres gjeldende som overenskomst med følgende endringer:

Samtlige akkordsatser forhøyes med 10%.

Med hensyn til eventuelle tilpasninger for visse arbeider vises særlig til satsene for kjøring med hest, skurprisene, tillegget pr. stokk under hugst og bestemmelsene om tillegg for store snömengder.

Skogbrukets Arbeidsgiverforening har for Lönnsnemnda påstått Riksmeglingsmannens to forslag stadfestet. Under behandlingen i Lönnsnemnda har den videre foreslått at pkt. 1 i tilleggsforslaget skal utgå.

Som begrunnelse for sitt standpunkt har Arbeidsgiverforeningen fremholdt at det er skjedd store forbedringer av lønningene i skogbruket i den siste 10-års periode. Ved tariffoppgjøret i fjor ble det gitt store lønnstillegg hvorved betalingen for hugst og for kjøring med hest gikk opp med 12,2

a 12,5%. Levekostnadsindeksen er senere gått litt ned. Arbeidsgiverforeningen mener at det hadde vært riktig å prolongere de nå gjeldende lønnssetser, men har ikke funnet grunn til å foreslå reduksjoner for så vidt av Riksmeglingsmannens forslag.

Som begrunnelse for at punkt 1 i tilleggsforslaget bør sløyfes, har Arbeidsgiverforeningen fremholdt at det ikke var meningen å gjøre noen endring av den i dag gjeldende bestemmelses innhold når det gjelder tillegg for store snömengder under kjøring med hest. Riksmeglingsmannens forslag tok sikte på å gjøre bestemmelsen klarere. Arbeidsgiverforeningens medlemmer har imidlertid reagert sterkt mot den nye formulering, som de mener vil reise en rekke ^{nye} tvils- og tvistesporsmål. Den nye definisjon antas å ville skape flere ulemper enn fordeler, når vanskelighets-tillegget for store snömengder skal fastsettes.

Lønnsnemnda vil bemerke:

Riksmeglingsmannens forslag er blitt til etter inngående drøftinger mellom partene og med deres forhandlere. De endringer som er foreslått i meglingsforslagene er blant annet vurdert på bakgrunn av det lønnsoppgjør som fant sted i fjor, levekostnadens bevegelse senere og den stigning som har funnet sted i tømmerpris og driftsomkostninger. Meglingsforslagene vil bety en bedring av lønnsforholdene i skogbruket. Det foreslås et tillegg på 30 a 40 öre i timen for de fleste timelönte arbeidere, en ökning på 5 a 6% av akkordsatsene for hugst og kjøring og mellom 2,2 og 4,8% av akkordsatsene for flötning, skur, tomtarbeid og lessing.

Lønnsnemnda peker på at det er gjort gjensidige innrømmelser fra begge sider for å nå frem til et forslag som kunne bli vedtatt ved avstemning, og at de forskjellige endringer som er foreslått er blitt vurdert i nöye sammenheng. Riksmeglingsmannens forslag ble anbefalt vedtatt av begge parters forhandlere og det ble forkastet av arbeiderne med forholdsvis liten margin, 56,5% av de avgitte stemmer.

Lønnsnemnda mener at man under disse forhold må være varsom med å foreta endringer i Riksmeglingsmannens forslag.

Skulle det i løpet av tariffperioden vise seg å være inntruffet uheldige forskyvninger eller ujevnheter innen tariffkomplekset, bør det gjøres til gjenstand for forhandlinger ved neste tariffrevisjon. Bare hvor det foreligger nye opplysninger som ikke har vært med i den tidligere vurdering, eller andre særlige grunner, har Lönnsnemnda funnet å burde foreta endring i forslaget.

Et slikt forhold foreligger for de bestemmelser som finnes i overenskomsten for 1954/55 s.87 og 88. På grunn av endrede flötningsforhold, finner Lönnsnemnda at hovedorganisasjone må ta opp til ny vurdering bestemmelsene under I. Ådalselv fra Hvalshengslet til Molvald og forbi Hönefossen og K. Krödere. Blir partene ikke enige ved forhandlinger treffes avgjørelsen ved voldgift.

Begge parter har for Lönnsnemnda foreslått endringer i de bestemmelser som gjelder for kjøring med hest. Forbundet mener at de i Riksmeglingsmannens forslag inntatte kjöresatser er for lave, mens Arbeidsgiverforeningen foreslår at den nye definisjon av store snömengder bør utgå igjen. Forbundet fremholder at en tilsvarende bestemmelse bør gjøres gjeldende også for hugst.

Den gjeldende overenskomst har på side 34 følgende bestemmelser om vanskelighetstillegg for store snömengder:

"Definisjon av vanskelige hogstforhold:

.....

4. Uvanlig store snömengder".

"Kjøring med hest.

Følgende forhold betinger vanskelighetstillegg:

.....

5. Naturhindringer som store snömengder o.l."

I Riksmeglingsmannens tilläggsforslag av 6.oktober er det foreslått følgende endring:

"Vanskelighetstillegg for kjøring med hest, dets punkt 5, får følgende tilleggelse:

Partene er enige om at snödybder på 0,75 m. eller derover vanligvis betinger tillegg. Snödybden må

imidlertid sees i sammenheng med snøens beskaffenhet og det tidsrom i hvilket snødybden er så stor. Dette må vurderes skjønsmessig i hvert enkelt tilfelle. Tørr og lett snø, som f.eks. synker sammen i løpet av en a to uker, betinger ikke tillegg."

Lönnsnemnda har forstått Riksmeglingsmannens tilleggsforslag slik at det ikke har vært meningen å gjennomføre noen endring av vilkårene for å oppnå vanskelighetstillegg. Forslaget har bare tatt sikte på å gjøre det klarere i tariffavtalen under hvilke forhold dette tillegg skal gis. Under behandlingen for Lönnsnemnda er det kommet frem at arbeidsgiverne meget sterkt tviler på at bestemmelsen tjener denne hensikt, men tvertimot frykter for at den vil føre til flere tvister enn før. Forbundet mener for sitt vedkommende at det bør defineres hvilke snömengder som skal betinge vanskelighetstillegg både for hugst og for kjøring. Hverken den gjeldende overenskomst eller Riksmeglingsmannens forslag har gjennomført dette. For så vidt kan det sies at heller ikke Forbundet finner at bestemmelsen om store snömengder har funnet sin endelige form.

Skogtariffen har i alle år hatt bestemmelser om vanskelighetstillegg, fordi en i overenskomsten ikke kan ta med alle de tilfelle hvor terreng og snøforhold og skogens tilstand kan virke inn på arbeidernes fortjeneste. Når en for noen år siden fikk inn bestemmelser om at det skal betales tillegg ved "uvanlig store snömengder" og "store snömengder", var det for at arbeiderne skulle ha et tariffmessig krav når slike forhold foreligger. Bedømmelsen av om et vanskelighetstillegg er berettiget og hvor stort det bør være må bli skjønsmessig. I praksis har man nå funnet frem til en behandlingsmåte ved en sakkyndig nemnd, som løser slike tvister av skjønsmessig natur. Om bestemmelsen i Riksmeglingsmannens tilleggsforslag går ut igjen vil dette ikke bety at arbeidernes tariffmessige rettigheter blir forringet.

Lönnsnemnda finner enstemmig at begge parter har fremført vektige grunner for sine krav om endring av Riksmeglingsmannens forslag om bestemmelsene for kjøring med hest. Den finner videre at den indre sammenheng i Riksmeglingsmannens forslag ikke vil bli brakt ut av balanse om en imøtekommer begge parters ønskemål om en endring av forslaget når det gjelder kjøring.

I henhold hertil vil Lønnsnemnda etter konferanse med partenes representanter foreta en mindre justering av kjøresatsene og stryke bestemmelsen i tilleggsforslaget om definisjon av store snömengder.

P.Mentsen vil tilføye at han går ut fra at arbeidernes forhandlere ved neste tariffrevisjon vil ta opp igjen spørsmålet om en bestemmelse til avklaring av vanskelighetstillegget i forbindelse med store snömengder både for så vidt angår kjøring og hugst. Han mener også at Lønnsnemnda burde ha gitt et tillegg på ytterligere 5 öre for barket rotstokk og for Trøndelagsfylkene pr. hugget tre.

S l u t n i n g :

Riksmeglingsmannens forslag av 17.september og tilleggsforslag av 6. oktober 1955 gjøres gjeldende som overenskomst mellom Skogbrukets Arbeidsgiverforening på den ene side og Arbeidernes faglige Landsorganisasjon og Norsk Skog- og Landarbeiderforbund på den annen side med følgende endringer:

1. I overenskomsten for 1954/55 side 87 og 88 tas bestemmelsen under
 - I. Ådalselven fra Hvalshengslet til Molvald og forbi Hönefossen, og
 - K. Kröderenopp til ny vurdering av hovedorganisasjonene. Blir organisasjonene ikke enige, treffes avgjørelsen snarest mulig av en nemnd oppnevnt etter reglene i overenskomstens § 11, siste ledd.
2. Kjøring med hest.- Side 37 og 38.
De satser som er inntatt i Riksmeglingsmannens forslag endres til:
Lunning..... kr. 4.20 pr. kbm.

På- og avlessing..... kr. 2.05 pr. kbm.
 Framkjöring pr. km..... " 2.25 " "
 Satsene i Eks.Middelveilengde 4.2 km.
 endres tilsvarende.

Under 300 m.middelveilengde (slep kjöring)
 Inntil 50 m. middelveilengde..... kr.4.75 pr. kbm.
 og de fölgende avstander " 5.10
 " 5.45
 " 5.80
 " 6.15
 " 6.50

Side 41 avsnittet E.

Satsene i den tidligere overenskomst endres til:

Lunning.....~~kr.7.75~~ kr. 28.50
 På- og avlessing..... " 4.95 " 17.60
 Framkjöring pr. km. " 4.- " 14.10

For kjöring (slepning) skal satsene endres til:

Inntil 50 m. middelveilengde.....kr. 9.- kr. 38.-
 og de övriga avstander..... " 9.95 " 40.35
 " 10.90 " 42.70
 " 11.85 " 45.05
 " 12.80 " 47.40
 " 13.75 " 49.75

3. I Riksmeglingsmannens tilleggsforslag av 6. oktober 1955 utgår tilföyelsen til tariffavtalens side 34:

Vanskelighetstillegg for kjöring med hest, dets punkt 5.

Oslo, den 2. desember 1955.

Kai Knudsen.

Odd Aukrust.

Einar Moen.